

Chó vô chủ

Trần Ngân Tiêu

Nơi tôi ngụ là một làng (subdivision) có Hội Chủ Nhà (Home Owner Association) nên sinh hoạt trong làng ít khi có chuyện phiền toái. Mặc dù cái ông chủ tịch Hội Chủ Nhà và cái ban hội tề làm biếng tổ mẹ nhưng những người cư ngụ trong làng hầu hết có tinh thần tự giác nên ít khi có chuyện rắc rối. Chỉ có một chuyện khó kiểm soát là bị chó chạy nhông ra đường quấy nhiễu như sủa ồn ào hay phóng uế bừa bãi.

Nếu chó sở hữu của dân cư trong làng thì không có gì khó giải quyết; người nọ bảo người kia là xong. Và lại chó trong làng đều có chủ và ai cũng nhờ thầy chó dạy dỗ, huấn luyện nên ít khi chúng bước ra khỏi lãnh thổ riêng tư làm phiền nhà khác. Cái kệt là chó ở chỗ khác kéo đến quấy nhiễu thì thì giờ đâu mà trông chừng. Đôi khi chúng còn rủ rê hay gây sự với chó của mình nữa mới bực. Đã nhiều lần gọi sở kiểm thú nhưng khi họ đến thì chúng lại trốn tiêu đâu mất, hoặc có thấy thì chúng ù té chạy, họ đâu có rảnh mà rình rập hàng ngày.

Cái lũ chó hay đến quấy nhiễu khu tôi ở thường từ khu tổng quát (general) biên kia đòi thông cạnh làng. Khu tổng quát không có hội chủ nhà nên họ muốn làm gì thì làm. Chó không có thẻ bài, khi sở kiểm thú chụp được con nào thì chẳng có ai nhận là chủ nhân, hoặc khi thấy bóng dáng nhân viên sở kiểm thú thì họ giấu chúng trong nhà, hoặc chính lũ chó ù té chạy vào khu rừng chồi ẩn nấp cứ như là lũ du kích VC ngày xưa chạy chốn sự ruồng xét của quân ta.

Có những đêm trăng sáng chúng rủ nhau lên đòi thông trũng giong, con nọ cọ con kia, hay nhảy múa tung tăng thì chẳng sao. Nhưng cũng có lúc chúng học lên những tràng sủa hay tru tréo nghe rợn người nhức đầu chịu không được. Cũng có khi chúng lặng lẽ vênh mồm lên trời ngó trăng sao, nhìn cảnh đó tôi thường có những ý nghĩ lẩn thẩn: Chó mà cũng biết ngắm trăng, chẳng hiểu chó có biết làm thơ không? Liệu chúng có mơ màng tới mức tưởng rằng trăng là nó hay nó là trăng. Mỗi khi thấy đàn chó lên đòi thông tôi thường kêu Yên bảo: “Tôi nay dám chó hoang bên đòi lại tụ tập chẳng hiểu để ngắm trăng hay để rút tia kinh nghiệm sủa?”. Yên lạnh lùng trả lời:

- Chó sinh ra để sủa nên nó sủa chứ cần gì kinh nghiệm.

Mỗi khi tôi đưa ra một nhận xét gì thì Yên đều làm lạnh sủa lưng tôi ra cái chuyện nằng cũng là một tay chữ nghĩa chứ chẳng vừa cho nên tôi chọc tức nằng:

- Minh đâu có phải là chó đâu mà biết chúng nghĩ gì và làm gì. Chẳng lẽ chỉ có con người mới biết hội họp, chơi bời, hay bàn thảo hay sao?

Giọng Yên cứng như đá:

- Chó chỉ có tụ bầy quần tam thành băng đảng rồi con nọ gâu thì con kia gâu theo chứ chó không thể nào bằng con người. Hôm nọ tôi thấy có hai con lững thững ở cổng làng rồi đấy. Đừng chọc chúng rồi chúng kéo vào xóm này quấy nhiễu chịu không được đâu.

Thế rồi tôi cũng chẳng còn để ý đến chuyện lũ chó hoang bên đòi. Nhưng một chiều nọ như thường lệ, sau khi đi làm về tôi ra ngắm chòm hoa đại trước cửa nhà cho vui. Đang thưởng ngoạn thì một con chó xù xuất hiện rồi xề xuống trước sân làm một bãi. Tôi bực mình nhặt cục đá nhỏ liệng cho nó chạy đi nhưng coi bộ cảm không nổi nên cu ta lết bết vừa chạy vừa rặn trông thật tức cười.

Ngó con Dixie của tôi đang nằm trong nhà xe lim dim cặp mắt ngó, chẳng nhúc nhích gì cả nên tôi lẩm bẩm mắng: “Tiên sư mày, nuôi mày coi nhà mà nó đến phóng uế như vậy không chịu sủa đuổi nó đi”. Mắng xong tôi ngẫm nghĩ cười một mình: “Chó chẳng lẽ không bệnh chó”.

Con chó xù chạy ra xa một tí rồi lại lững thững trở lại. Không biết có phải nó có thuộc đàn chó hoang bên đòi kia không mà đáng đáp như vừa mới ở trong rừng ra; lông lá nó xước mướt trông rất thảm não nhưng lại tỏ ra nghênh ngang lắm. Cu ta đứng xa xa ở ngoài đường ngắm con Dixie rồi mới từ từ tiến từng bước một lại chỗ con Dixie nằm. Con Dixie vẫn yên lặng ngó, chàng chó hoang này tưởng bở, xù lông vênh mồm sủa gâu gâu gâu ra oai rồi đứng chờ phản ứng. Con Dixie liếc mắt ngó lên một cái rồi có lẽ nó nghĩ rằng thằng khốn này ở đâu đến đây mà ngon thế; chào không chào,

hỏi không hỏi lại sửa. Nó vùng lên xông ra sửa một tràng khiến con chó xù hoảng hốt ù té chạy một phát qua bên kia đường mới dám đứng quay đầu ngoá lại. Con Dixie sửa ba tiếng nữa rồi mới trở lại chỗ cũ nằm xuống. Con xù lững thững đi qua phía sân nhà bên cạnh đứng vắn vớ, ngửi ngửi, khịt khịt rồi tà tà lại gần cửa nhà xe. Bất ngờ con Dober của nhà đó ở đâu xỏ ra chồm lên tốp một phát cu ta kêu oảng lên một tiếng thảm thiết rồi chạy mất. Một lát nó lại tà tà tới cửa căn nhà phía đầu đường. Nhà này có con chó nhỏ xíu thuộc loại chó được nâng niu như con cái; thân thì nhỏ nhưng họng thì lớn. Ở trong nhà vậy mà khi thấy bóng dáng con xù nó nhảy lên thành cửa sổ ủa ủa sửa. Nó vừa cào vào cửa xỏ ròn rột rồi ong ồng sửa giống như người ta chửi bới khi nhìn thấy một tên côn đồ mắt dầy không muốn nó bén mảng đến xóm mình.

Con xù đứng ngoá coi bộ dạng có vẻ ngán ngẩm lắm. Cu ta thả từ từ ra ngõ thì những con chó của nhà khác dọc đường đều lên tiếng sửa râm ran. Nhìn dáng dấp nó đi ta có thể có cảm tưởng nó đang ngẫm nghĩ không hiểu sao cũng là giống chó với nhau mà thấy mình nó lại sửa như tát nước vào mặt vậy? Chẳng lẽ chó cũng phân chia nhân cách hay đẳng cấp, cũng chó nhưng chó hoang thì cũng không được coi đáng mặt làm chó. Nếu vậy thì cũng đáng tức cười vì còn con gì tệ hơn chó đâu, nếu không cho nó làm chó thì nó là cái đêch gì bây giờ?

Chiều hôm sau nó lại xuất hiện nhưng lần này coi bộ nhũn đi một tí. Cu ta đứng ngoá Dixie một hồi rồi ve vẩy cái đuôi, thè lưỡi ra khả khả rớt rãi lòng thòng rồi sửa lên một tiếng “gâu”. Con Dixie vẫn nằm yên chả nhúc nhích. Tôi nghĩ bụng chắc cu ta muốn làm quen đây; còn ả Dixie lại cứ làm ra vẻ người lớn không thèm chơi với kẻ lang thang đầu đường xó chợ. Con xù nằm phục xuống nhe răng ra như cười rồi lăn một vòng giờ bốn vó lên trời, thè lưỡi ra khả khả ý như muốn rủ con Dixie: “ra đây chơi mí tớ một tí đi”. Làm trò một hồi mà Dixie không để ý tới nên cu ta hình như cảm thấy “quê một cục” nên bò từ từ lại gần. Con Dixie ghéch mắt lên lườm, nhe răng gừ gừ một tràng khiến con xù tiu nguiu lạng lẽ đi trở ra đường. Ra tới chân hộp thư nó ghéch cẳng lên tè một phát rồi mới bỏ đi. Tôi nổi xung cầm chiếc giép quăng vào nó chửi tướng lên: Đã là chó sao mà cũng khôn nạn thế? Nó không muốn chơi với mày thì thôi chứ mày lại giờ trò khôn nạn đái bậy à?

Vừa lúc đó Yến mở cửa bước ra hỏi cái gì mà anh chửi ngầu lên vậy. Tôi bực bội đáp:

- Chó mà cũng biết đái bậy. Con Dixie không muốn chơi với nó thì thôi chứ nó lại tè vào chân thùng thư rồi mình dẫm vô thì làm sao!

Yến cười mỉa mai:

- Chó thì chỉ sửa bậy chứ đâu có đái bậy. Cả chủng tộc loài chó bạ đâu đái đó thì là cái căn tính của chúng rồi, còn người mà đái đường thì mới gọi là đái bậy chứ.

Tôi cãi:

- Chó lẽ tất nhiên là hay sửa bậy, đái bậy rồi nhưng là chó ở xứ khác hay ở Bắc Bộ Phủ chẳng hạn. Chứ ở xứ Mỹ này dù là chó cũng phải được học hỏi dạy dỗ huấn luyện kể cả việc đi đái đi ỉa đúng giờ giấc, có nơi có chốn nên không thể có việc phóng uế bừa bãi được. Lạng quạng sở kiểm thú nhốt thấy mẹ, vì vậy tôi mới nói con khôn kia đái bậy.

Yến mở to mắt ngạc nhiên:

- Cha mẹ ơi bữa nay ông lại mang luật lệ nguyên tắc ra mà dạy chó nữa hay sao? Ngay con người ta đây mà còn có người chẳng hiểu luật lệ nguyên tắc huống chi là chó. Bởi vậy mới có người vào tù, mới có băng có đảng phạm pháp. Đã là chó thì còn biết gì nữa mà dạy. Bảo nó không nghe thì lấy roi quất rồi nó sẽ theo thói quen mà vâng lời chứ.

- Đó là chó hoang, thứ chó không ai muốn nuôi, còn chó của người ta nuôi tại nhà, sau khi được dạy dỗ một thời gian mình bảo gì nó cũng hiểu và làm không sai chệch.

Yến nheo mắt nhìn tôi vừa cười vừa nói:

- Chó mà bảo gì nghe nấy thì cũng đâu có tốt anh. Nếu bảo sửa ủa nó cũng sửa, bảo cắn ai nó cũng cắn thì còn hại thêm nữa chứ.

Tôi biết Yến muốn tỏ cho tôi biết nàng cũng lý luận như ai nên tôi cứ lờ cái triết lý của nàng đi và nói khơi khơi:

- Thì thế mới gọi là chó. Ai cho nó ăn thì nó quý mến, bảo gì nó cũng nghe; ai không cho nó ăn thì nó gầm gừ. Ai cho ăn thường xuyên hay nhiều hơn thì nó theo người đó. Bởi vậy ai nói chó không phản chủ là lầm. Chó vẫn phản chủ như thường. Em nhớ văn hào người Pháp thế kỷ trước, hình như là Flaubert thì phải. Khi ông ta bị nghèo lang thang ngay con chó của ông ta mà ngoắc nó đi theo nó cũng lắc đầu lạng lẽ bỏ đi.

Yến lườm tôi:

- Cái đó là anh nói quá đáng. Chó không bao giờ phản chủ cả, chỉ có con người mới phản chủ, anh không thấy nhan nhản ở đời hay sao?

Tôi sực nhớ ra câu tục ngữ của nhân gian liền mang ra phản kích Yến:

- Chẳng trắng với sao gì cả. Em có biết tại sao người ta thường nói: “Lòng dạ chó má” hay không? Thua chưa?

Tưởng bị bất ngờ nàng sẽ hết cãi không dè nàng đã lanh lẹ đáp lại rất chí lý kiêu cang của:

- Người ta nói vậy là vì chó nó ăn.... phần nên người ta nghĩ rằng lòng dạ nó bẩn nhưng cái hồn nó đã chắc gì bẩn.

Cuộc tranh luận triết lý về chó đáng lẽ sẽ tiếp diễn dài hơn nhưng bất ngờ con chó xù từ ngoài ngõ chạy hồng hộc tới. Theo sau nó có ba con nữa mà con nào con nấy coi bộ hung hăng lắm. Chúng tới sân nhà đôi diện nhảy nhót liếm láp nhau rồi con thì hếch cằm tè, con thì xề xuống ị trông thật ngứa mắt. Yến toan đuổi chúng đi nhưng tôi cản lại bảo để xem chúng giờ trò gì.

Sau khi chứng giỡn một hồi như muốn dương oai diệu võ cho chó xóm này coi rồi chúng mới bước đều qua hướng nhà xe của tôi. Con xù bắt đầu sửa ửng ửng, mấy con kia gằm gừ theo rồi cứ thế chúng lên bổng xuống trầm. Khốn nỗi con Dixie cũng vẫn chả thèm để ý tới; nó đứng dậy vươn vai rồi chậm chạp tiến ra cửa nhà xe. Mấy con này càng sửa dữ, nhưng Dixie từ từ xề xuống gốc bụi kiểng tè một bãi cái đã. Khi quay lại nghinh tụi kia thì nhìn thấy tôi và Yến coi bộ vững tâm nên cứ đứng yên lâu lâu nhe hàm răng ra như thách thức chứ cũng chẳng thèm sửa lại.

Chắc vì nghe ồn ào nên nhà bên cạnh có người mở cửa ra coi. Con xù và đồng bọn liền ngậm họng, tôi và Yến đồng đứng lên thế là chúng từ từ vừa rút lui vừa ngoảnh cổ lại ngó. Tới cửa nhà con Dober thì bất ngờ con Dober nhào ra sửa văng cả rớt rãi khiến chúng giựt mình co rúm cả lại. Sau một phút lấy lại bình tĩnh chúng giàn hàng ngang nghênh chiến. Dober tuy có một mình nhưng cũng chẳng vừa, nó hiên ngang sửa ỉnh tai diếc óc, bốn con kia cũng chỉ đứng đó sửa chứ chẳng dám tiến bước. Duy chỉ có con màu vàng là sửa hăng, giọng nó ong ong như tiếng đọc hiệu triệu của đồng chí tổng bí thư nghe từ đài tiếng nói của nước Dân Chủ Cộng Hòa phát thanh từ Hà Nội. Bà cụ Helen ở nhà bên kia đường cầm cái chổi ra đi về hướng tôi và Yến nói trống không: “Somebody do something about those dogs. Where are they came from?”.

Yến bảo tôi bằng tiếng Mỹ “ba rọi”:

- Để em vào “get some food” liệng cho chúng để chúng khỏi sửa.

Yến toan đi thì bà Helen bảo:

- Đứng. Cho chúng ăn thì chúng sẽ đến quấy rầy hoài. Để bảo ông Tom (chủ tịch hội chủ nhà) báo sở kiểm thú rình bắt chúng đi.

Vẫn bán tánh cũ thường khoe hay, khoe giỏi, Yến cãi:

- Cho nó ăn thì nó mới có thiện cảm (friendly) với mình thì mình nói nó mới nghe chứ.

Bà Helen nhấn mạnh nguyên văn tiếng Anh như sau:

- “No! They are dogs, wild dogs, We can’t change them”.

Rồi bà cầm cái chổi đi đuổi lũ chó khiến tôi và Yến phải đi theo chứ chẳng lẽ có mấy con chó mà để một mình bà già đuổi thì coi sao được. Lũ chó hoang coi vậy mà nhát tổ mẹ. Thấy bà già cầm chổi với hai tụi tôi đi tới chúng kêu ư ư rồi lú lú chạy tông tông ra cuối đường. Các con chó nhà khác trong ngõ lúc đó cũng nhào ra vệ đường cùng nhau tấu khúc nhạc chó vang rân như biểu dương một sự hậu thuẫn. Tôi cười với Yến:

- Tiên sư chúng bây, lúc này thì không ra mà xé xác chúng đi, bây giờ thấy người cầm chổi chắc ăn rồi mới nhào ra ăn có.

Yến bắt măn:

- Sao anh có ác cảm với loài chó quá vậy. Nó có biết gì đâu mà ăn với có. Anh luôn luôn nói không được chính xác. Chó chỉ có tật ăn vụng thôi chứ đâu biết ăn có. Người ta mới biết ăn đủ kiêu kẻ cả ăn bản nữa anh biết không.

Tôi bướng:

- Em nói sai chứ anh không có nói sai. Con người không có ai ngu mà đi ăn bản. Cái gì bỏ vô miệng được thì mới ăn.

Yến nghiêm nghị:

- Đây! Đừng có giờ giọng gàn ra với tôi. Thế anh không biết câu ăn xôi chùa thì ngon miệng, hoặc

họ đầm mồm rồi thì đầu dám há họng ra. Đó cũng là ăn bản chứ còn gì nữa.

Lần nào lý luận với Yến tôi cũng có vẻ thua vì có lẽ nàng là đàn bà mà lại là vợ tôi nên tôi phải chịu thua. Tôi yên lặng suy nghĩ về lời bà Helen nói về chó. Có gì mà không thể thay đổi được? Nếu mà không cái gì có thể thay đổi được thì nhân gian đâu có loạn. Đâu có cảnh đâm chém hận thù.

Hai ngày sau không thấy lũ chó này trở lại, tôi tưởng chúng đã sợ không dám bén mảng tới nữa. Nhưng buổi chiều kế sau đó con chó xù lại dẫn con vàng to họng và con vận hung hăng lò mò đến xóm. Có lẽ thấy con Dixie của tôi không sủa nên chúng hay dừng lại trước cửa nhà tôi. Tôi nẩy ra một trò tình nghịch nên lấy mấy miếng xương đã khô, và mấy cục cơm nguội liêng cho mỗi con một cục. Chúng nhào tới tấp liền rồi nuốt nấy nuốt để. Tôi lẩm bẩm: Cho tụi bây nếm mùi mắm muối Á Châu coi có hợp khẩu không. Sau khi nuốt xong các cậu cứ liếm môi liếm mũi hoài coi bộ còn thèm thường lắm. Tôi ngoắc chúng lại gần chúng rụt rè nhưng thấy trên tay tôi cầm bát đồ ăn nên chúng tiến lại gần rồi có lẽ thấy mùi mắm muối thơm quá nên các cậu liền thè lưỡi liếm. Tôi xoa đầu chúng, rồi cù tỉ vào bụng khiến các cu cậu khoái tỉ nằm ngửa hên mẹ nó xuống khiến tôi phải luôn tay thay phiên cù con này một cái rồi con kia một cái. Các cậu khoái tỉ cứ há hốc nghếch mặt ra.

Tôi quăng nốt đồ ăn cho chúng rồi vào nhà lấy mấy trái ớt khi trở ra các cậu còn nằm chờ. Tôi đề con xù ra cù rồi nhón hai con kiến lửa nhét vào trong lỗ tai nó xong vỗ một cái cho nó bật dậy. Hai cậu kia tôi lấy mấy trái ớt xoa kỹ vào mồm và mũi rồi tọng vô họng các cậu. Con vàng có giọng sủa ong ồng tôi cho thêm một trái nữa rồi phát vào lưng đuổi chúng đi. Con xù bị kiến cắn hay sao ấy nhảy cẫng lên kêu ăng ăng loạn xạ rồi cứ ngoắc chân lên gãi tai lắc lắc vung tí mọt. Hai móng kia cũng hắt hơi liên tục rồi vờ thè lưỡi liếm môi liếm mũi lia lia vừa rên ư ừ. Yên chạy ra thấy hỏi:

- Anh làm gì chúng vậy?

Sau khi nghe tôi kể Yến dậm chân cảnh cáo:

- Anh không được làm bậy bạ như vậy. Bọn Hội Bảo Vệ Súc Vật mà biết là đi tù chứ chẳng giỡn đâu. Khùng gì đâu đấy. Ở nước này thì phải theo luật nước này chứ đừng nghĩ rằng đây là ngã Sáu ngã Bảy của anh ở bên nhà rồi muốn làm gì thì làm.

Tôi bực bội nói:

- Không có hội nào bảo vệ chó hoang đến phá làng phá xóm hết. Có ngon thì đến đây mà bảo với vệ.

Rồi tôi cầm cây gậy ra chỉ mặt lũ chó đuổi đi. Chúng vừa rên rĩ vừa chạy, tôi cầm gậy nhanh bước theo sau, chúng vừa chạy vừa cả mũi xuống đường hết ngáp ngáp lại khạc. Riêng con xù thì hết chà bên mặt xuống cỏ lại dơ cẳng lên móc lỗ tai vừa lách thếch chạy. Chúng chạy lên đồi thông và tiếp tục lăn lộn trên đó. Cái thứ chó vô lãnh tụ này chỉ làm bản mắt chứ chẳng trông cậy gì được.

Không biết là sở kiểm thú đã hót chúng hay là vì nếm mùi mắm muối của tôi mà không thấy chúng trở lại. Lạ hơn nữa tiếng sủa trên đồi thông cũng hết và những đêm trăng không thấy chúng tụ tập ngó trăng để mơ màng thơ thần. Tôi lại đâm ra nhớ chúng mới lạ chứ. Khi tôi thù chúng thì tôi muốn diệt chúng hay làm cho chúng đau khổ; nay chúng không còn nữa thì tôi lại nhớ vì không còn đối tượng để căm thù? Nếu vậy thì thật tẻ. Chính tôi mà còn chả hiểu được tôi thì làm sao tôi hiểu được thiên hạ.